

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๖๖/๒๕๖๑

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๕๑/๒๕๖๑

วันที่ ๑๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

เรื่อง นางณัฐนันท์ สุรศิริรัฐสกุล หรือ นางชนวรรณ คล้ายแพร (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นางณัฐนันท์ สุรศิริรัฐสกุล หรือ
นางชนวรรณ คล้ายแพร (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าตนเป็นจำเลยที่ ๒ ในคดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๑๒๐/๒๕๕๖
ของศาลอาญา และถูกคุมขังในระหว่างการพิจารณาคดี ต่อมาศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาถึงที่สุด
ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๘๒๕/๒๕๕๘ ยกฟ้องผู้ร้องในข้อหาความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๒๗๖ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๖ ผู้ร้องจึงได้ยื่นคำขอรับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลย
ในคดีอาญาดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่
จำเลยในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลย
ในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ เนื่องจากผู้ร้องถูกคุมขังในระหว่างการพิจารณาคดี และต้องเสียค่าใช้จ่าย
ในการดำเนินคดีเป็นค่าทนายความ คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน
และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญามีคำวินิจฉัยที่ กทม./๑๑๔/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๑

- ๒ -

ให้ส่งจ่ายค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่ผู้ร้องตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๒๑ ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ ๕๓๕๕/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ว่า เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามที่ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกาในคดีอาญาดังกล่าวได้วินิจฉัยจากพยานหลักฐานในสำนวนแล้วแสดงให้เห็นว่าแม้การกระทำของผู้ร้องจะไม่ถึงขนาดเป็นความผิดอาญา แต่ก็เป็นที่แน่ชัดว่าผู้ร้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ฐ์เห็น พัวพัน อยู่ในเหตุการณ์ตามที่โจทก์ฟ้องด้วย แม้ศาลฎีกาจะเห็นว่าการกระทำของผู้ร้องไม่เป็นความผิดฐานดังกล่าว แต่ก็ถือเป็นข้อเท็จจริงส่วนหนึ่งในการกระทำความผิดตามที่โจทก์ฟ้องในคดีอาญาที่คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา ใช้เป็นหลักในการปฏิเสธจ่ายค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่ผู้ยื่นคำขอ ซึ่งศาลอุทธรณ์เห็นฟ้องด้วยว่าตามพฤติการณ์ดังกล่าวของผู้ร้องกับข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ร้องเป็นภรรยาของจำเลยที่ ๑ ในคดีอาญาดังกล่าว และผู้ร้องน่าจะมีโอกาสที่จะใช้สติหรือห้ามปรามการกระทำของจำเลยที่ ๑ ได้ แต่มิได้กระทำจนเป็นเหตุทำให้พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการมีความเห็นสมควรสั่งฟ้องผู้ร้องด้วยการที่คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา มีคำสั่งจ่ายค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่ผู้ร้องจึงชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้นจึงพิพากษายกอุทธรณ์ ผู้ร้องไม่เห็นฟ้องด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา และคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ เพราะขัดต่อคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีอาญาดังกล่าว และเห็นว่าเป็นการไม่เปิดโอกาสให้ผู้ร้องได้โต้แย้ง ชี้แจง และแสดงพยานหลักฐานหักล้าง จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๘ ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา เพื่อขอให้พิจารณาคำวินิจฉัยของคณะกรรมการใหม่อีกครั้ง ด้วยมีพยานหลักฐานใหม่อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นยุติเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ ประกอบกับผู้ร้องเพิ่งได้รับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ แต่คณะกรรมการดังกล่าวได้ส่งหนังสือของผู้ร้องกลับคืนโดยไม่ระบุเหตุผลทั้งไม่แจ้งสิทธิในการอุทธรณ์ต่อไป

ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน กรณีคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา ปฏิบัติหน้าที่ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้องจากการพิจารณาให้จ่ายค่าทดแทนและค่าใช้จ่าย และผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องทราบว่าผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าเรื่องร้องเรียนของผู้ร้องศาลอุทธรณ์ได้มีคำพิพากษาแล้ว ในคดีหมายเลขแดงที่ ๕๓๕๕/๒๕๖๑ จึงเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ (๒) บัญญัติห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องที่มีลักษณะดังกล่าวไว้พิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงไม่รับเรื่องร้องเรียนของผู้ร้องไว้ตามบทบัญญัติดังกล่าว

ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่า การกระทำของคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา คำวินิจฉัยของคณะกรรมการดังกล่าว และคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๘

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้

โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม ...” และวรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ...”

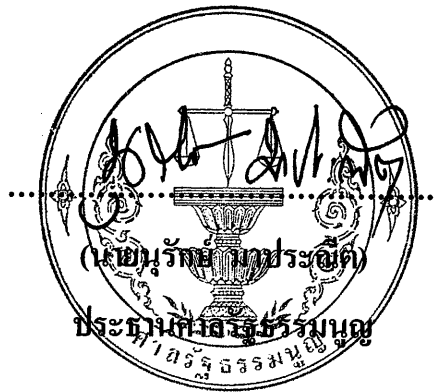
พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จากการกระทำของคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา คำวินิจฉัยของคณะกรรมการดังกล่าวที่ให้งดจ่ายค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่ผู้ร้อง และคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ที่พิพากษายกอุทธรณ์ของผู้ร้องที่อุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการดังกล่าว ซึ่งการยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่าผู้ร้องได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินได้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบว่าไม่รับเรื่องร้องเรียนของผู้ร้องไว้พิจารณาแล้วก็ตาม แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๒๕ บัญญัติให้คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ในการวินิจฉัยอุทธรณ์ที่อุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา เป็นที่สุด ซึ่งเป็นกรณี

- ๕ -

ที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว จึงเป็นกรณีต้องห้ามตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)
ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้อง
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๖ -

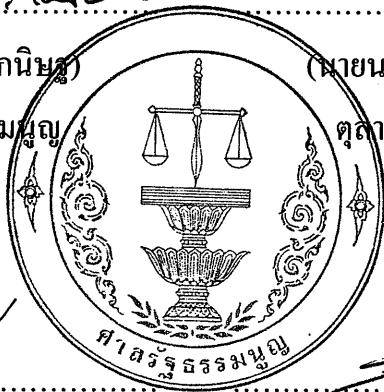
(คำสั่งที่ ๖๖/๒๕๖๑)

(นายจรูญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลนุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ